

РЕШЕНИЕ

№ 161

гр. Варна, 10.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ванухи Б. Аракелян

Членове: Анета Н. Братанова
Дарина Ст. Маркова

при участието на секретаря Ели К. Тодорова
като разгледа докладваното от Дарина Ст. Маркова Въззивно търговско дело
№ 20223001000583 по описа за 2022 година

И за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно, образувано по жалби на Д. Й. Д. от гр.Вълчи дол срещу решение № 202 от 30.05.2022г. по търг.дело № 968/20г., по описа на Окръжен съд – Варна, в частта му, с която е отхвърлен предявеният от него срещу ЗД „Бул Инс“ АД със седалище гр.София иск за обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания от загубата на Н. К. Й. в резултат на ПТП, настъпило на 17.08.2018г. в гр.Вълчи дол по вина на водача С Н М, управлявала лек автомобил „Опел Корса“ с рег.№ Х ХХХХ ХХ, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника за разликата над 105 000лв. до 150 000лв. и по насрещна въззивна жалба на ЗД „Бул Инс“ АД със седалище гр.София срещу същото решение, но в частта му, с която застрахователят е осъден да заплати на Д. Й. Д. обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие смъртта на Н. К. Й. за разликата над 80 000лв. до присъдените 105 000лв.

В жалбата на Д. Й. Д. се твърди че решението е неправилно и постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон.

Приема определения от съда по справедливост размер на

обезщетението, но оспорва извода на съда за наличие на съпричиняване от страна на пострадалия в размер на 30 %. Твърди че възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от починалия е недоказано, вина за настъпване на ПТП има само водачът на лек автомобил „Опел Корса“, а починалият с поведението с не е станал причина за настъпване на ПТП, както и за получаване на телесните увреждания. Твърди че предвид установения по делото механизъм на ПТП починалият е получил описаните увреждания въпреки наличието на обезопасителен колан. Сочи че изводът на експертите че не е налице коланна травма при пострадалия може да се обясни с изключителната сила на удара, при който Й. е достигнал до волана под въздействие на инерционните сили, както и поради настъпили в предната лява част на автомобила деформации. Твърди че по делото са налице обективни данни относно обстоятелството, че починалият е бил с поставен обезопасителен колан, като се позовава на показанията на свидетеля А Й., дадени в наказателното производство. Твърди че дори и да се приеме, че починалият Й. е бил без поставен обезопасителен колан, ударът е настъпил със сумарна скорост от над 150 км/ч, бил е челен, със силни деформации в лявата част, където е стол водачът Й..

Твърди че и в двете приети от първата инстанция заключения на КСМАТЕ вещите лица не са дали заключение и не са изследвали въпроса, предвид механизма на ПТП и скоростта, с която е настъпило, какви увреждания биха се получили от пострадалия при наличие на поставен предпазен колан и дали уврежданията не биха били по-тежки и дали отново би настъпил летален изход. Сочи че този въпрос не е обсъден и изследван от окръжния съд. Пзовава се на изложеното от вещите лица, че не могат да определят с категоричност какви биха били уврежданията при поставен колан и дали не биха били същите или по-тежки. Поради което и твърди че по делото не е доказано от застрахователното дружество при условията на главно и пълно доказване направеното възражение за съпричиняване на вредоносния резултат. Оспорва и приетия размер на съпричиняването, като твърди че ако се приеме съпричиняване следва да бъде съпоставен приноса на пострадалия с този на виновния за произшествието водач.

Моли съда да отмени решението в обжалваната от него отхвърлителна част и да му присъди обезщетение за претърпените от него неимуществени

вреди в общ размер на 150 000лв. Претендира направените по делото разноси, включително и адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 от ЗА.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е депозиран отговор от застрахователното дружество, в които се изразява становище за неоснователност на подадената жалба. Моли съда да потвърди решението в обжалваната от ищцата част.

В насрещната въззивна жалба на застрахователното дружество се твърди че решението в осъдителната му част за разликата над 80 000лв. е постановено в нарушение на нормата на чл.52 от ЗЗД като определеният от съда размер на обезщетението е прекомерен и необосновано завишен. Изразява становище че съдът не е следвало да кредитира показанията на разпитаните по делото свидетели, тъй като същите са очевидно заинтересовани от изхода на спора, показанията им не са конкретни и не съдържат сведения за непосредствени впечатления от конкретни житейски ситуации, а съдържат личната им оценка. Твърди че показанията им не установяват очертаната в тълкувателно дело – 1/16г. на ОСНГТ на ВКС изключителност на връзката между починалия и претендиращия обезщетение и на претърпените от последния болки и страдания.

Моли съда да отмени решението в обжалваната от него осъдителната част и да постанови друго, с което исковата претенция да бъде отхвърлена за разликата над 80 000лв.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е депозиран отговор от Д. Й. Д., в който се изразява становище за неоснователност на подадената насрещна въззивна жалба от застрахователното дружество. Моли съда да потвърди решението в обжалваната от застрахователя осъдителна част.

Въззивникът Д. Й. Д., в депозирана за съдебно заседание молба от процесуален представител, поддържа своята жалба и моли съда да уважи иска в предявения размер и да остави без уважение жалбата на застрахователя. Претендира направените по делото разноси и адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 от ЗА.

Въззивникът ЗД „Бул Инс“ АД, в депозирана за съдебно заседание молба от процесуален представител, поддържа своята жалба и моли съда да я уважи като намали размера на присъденото обезщетение. Изразява становище за неоснователност на жалбата на ищеца и моли съда да я остави без

уважение.

Въззивният съд, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно, и съобразно предметните предели на въззивното производство, приема за установено следното:

Предявен е иск с правно основание чл.423 от КЗ и чл.86 от ЗЗД от Д. Й. Д. срещу ЗК „Бул Инс“ АД за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на Н. К Й., починал в резултат на получени травми при пътно-транспортно произшествие на 17.08.2018г., причинено виновно от водача на лек автомобил „Опел Корса“ с рег.№ X XXXX XX, при сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ в размер на 200 000лв. Решението на първоинстанционния съд в частта му, с която искът за обезщетение за неимуществени вреди е уважен до размера на сумата 80 000лв., и в частта му, с която искът за разликата над 150 000лв. до 200 000лв. е отхвърлен, е влязло в сила. Предмет на възивно обжалване е решението в осъдителната му част за разликата от 80 000лв. до 105 000лв. и в отхвърлителната му част за разликата над 105 000лв. до 150 000лв.

Не са спорни пред въззивна инстанция: настъпването на пътно-транспортното произшествие на 17.08.2018г., причинената смърт на Н. К Й. в резултат на произшествието, починал на 65 години. Не е спорна вината на водача на лек автомобил „Опел Корса“ с рег.№ X XXXX XX – С Н М, установена с влязла в сила присъда по НОХД № 306/21г. по описа на ВОС. Не е спорно, че между застрахователното дружество и собственика на автомобила, с който е причинено пътно-транспортното произшествие е сключен договор за задължителна застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите”, действаща към датата на пътно-транспортното произшествие, която покрива отговорността на застрахователя за причинени от М вреди при управлението на автомобила.

Не е спорно че ищецът Д. Й. Д. не е син на починалия Н. К Й.. Ищецът е син на съпругата на починалия Й. Е Д.а Й.а. Установено е по делото, че ищецът Д. е роден през 1974г., а бракът между майка му и починалия Й. е сключен през 1980г.

С оглед влязлото в сила решение, с което предявеният от Д. иск за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на Й. е уважен и застрахователят е осъден да заплати обезщетение до размера на сумата

80 000лв., съставът на въззивния съд намира, че въпросът досежно легитимацията на Д. Й. Д. като доведен син на починалия Н. Й. да получи обезщетение за неимуществени вреди от причинената смърт е разрешен с влязлото в сила решение. Поради което и въззивният съд не може да пререшава въпроса за създадената между двамата трайна и дълбока емоционална връзка като между баща и син, и наличието на продължителни болки и страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени. Спорни пред въззивна инстанция са размерът на обезщетението за неимуществени вреди и наличието на съпричиняване от страна на починалия Й..

По размера на неимуществени вреди, въззивният съд намира следното:

От събраните от настоящата инстанция гласни доказателства – показанията на свидетелите Е Д.а Й.а и А Н Й., майка и брат на ищца, преки и непосредствени, депозираните непротиворечиво и убедително, и взаимно допълващи се, кредитирани от въззивната инстанция изцяло, при условията на чл.172 от ГПК, въззивният съд приема за установено, че Д. приема и има за баща само починалия Н., който го е отгледал от малък, обичал го е като свой син и никога не го е делил от другите две деца, родени по време на брака. Семейството е било задружно и сплотено. Внезапната и неочаквана смърт на баща му го е съкрушила, цял месец не е излизал от вкъщи, не е ходил на работа. Трудно изживява загубата и често си спомня за него.

При определяне по справедливост на основание чл.52 от ЗЗД на размера на неимуществените вреди и съобразно Постановление № 4/68г. на Пленума на ВС, въззивният съд отчита конкретните обективно съществуващи обстоятелства съобразно указанията от Пленума на ВС общи критерии - момент на настъпване на смъртта, възраст и обществено положение на пострадалия, степен на родствена близост между пострадалия и лицето, което претендира обезщетение, действително съдържание на съществуващите между пострадалия и претендиращия обезщетение житейски отношения и обстоятелствата, при които е настъпила смъртта. Н. Й. е бил на 65г., когато е починал в резултат на получени травми при пътно при пътно-транспортно произшествие на 17.08.2018г. Към момента на смъртта му неговият доведен син Д. е бил на 44г. Събраните в първоинстанционното производство гласни доказателства сочат че починалият и неговият доведен син са живели в сплотено и задружно семейство с много добри, топли и хармонични

отношения по между им. Внезапната смърт на бащата е причинила на Д. морални болки и страдания, с висок интензитет и времетраене, като и по настоящем не са отминали. Съгласно постоянната съдебна практика при определяне на справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди следва да се отчита и общественно-икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането, като застрахователната сума по договора следва да се има предвид като един от критериите по приложението на чл.52 ЗЗД. Отчитайки всички тези обстоятелства, настоящия състав на въззивния съд приема, че в конкретния случай справедливото по смисъла на чл.52 ЗЗД обезщетение за понесените от Д. Й. Д. неимуществени вреди от смъртта на отгледалия го като роден син Н. Й. в размер на сумата 150 000лв.

По възражението за съпричиняване:

Възражението за съпричиняване е направено своевременно като се твърди и се поддържа във въззивното производство, че пострадалият Й. е допринесъл за настъпване на уврежданията поради непоставен предпазен колан. В тежест на застрахователното дружество е да докаже при условията на главно и пълно доказване, поведението на пострадалия, допринесло за настъпване на вредоносния резултат.

В константната и задължителната практика на ВКС последователно е поддържано становището, че за да е налице съпричиняване по смисъла на чл.51 от ЗЗД като основание за намаляване на дължимото от делинквента или неговия застраховател по застраховка „Гражданска отговорност” обезщетение, е необходимо пострадалият обективно да е допринесъл с поведението си за вредоносния резултат като е създал условия или е улеснил неговото настъпване. Релевантен за съпричиняването и за прилагането на чл.51 ал.2 от ЗЗД е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало, наред с неправомерното поведение на делинквента, до увреждането като неблагоприятен резултат.

Вината на водача на лек автомобил „Опел Корса“ М е установена с влязла в сила присъда по НОХД № 306/21г. по описа на ОС - Варна. Същата е нарушила правилата за движение по пътищата по чл.21 ал.1 от ЗДвП и чл.25 ал.2 от ЗДвП, като е навлязла в срещуположната лента за движение, без да се убеди че тя е свободна и да пропусне движещите се по нея МПС и движейки се с много голяма скорост, не е могла да спре и се е ударила челно в

автомобила „Опел Вектра“, управляван от Й..

Прецизният анализ на събраните по делото доказателства дава достатъчно основание да се приеме, че и от страна на починалия водач на лек автомобил „Опел Вектра“ е извършено нарушение на правилата за движение, установени в чл.137а ал.1 от ЗДвП, задължаващи водачите и пътниците в МПС, когато са в движение, да използват обезопасителни колани, с които са МПС са оборудвани. От приетите по делото две комплексни съдебно-автотехнически и медицински експертизи, кредитирани от въззивния съд изцяло като обективно и компетентно дадени и от обясненията на експертите в съдебно заседание, се установява наличието на предпазни колани, тип триточкови, за гарантирано придържане тялото към седалката и отстояние тялото на водача от волана и арматурното табло. Съдът приема за установено, че водачът на автомобила е бил без поставен обезопасителен колан към момента на ПТП. Експертизите, дават еднозначен и непротиворечив отговор на този въпрос на база безспорния механизъм на инцидента – челен удар, морфологията на травмите, при преценка на общата кинетична енергия, вкл. и инерционните сили и тяхното разпространение и посока. Посочено е, че купето на автомобила не е било деформирано, вратата на шофьорското място се е отворила свободно, пострадалият е бил изваден от колата т.е. воланът не е притискал гръдния кош. Същевременно формирането на т.нар. „гръден капак“ – двустранно счупване на ребра и гръдна кост е характерно при удар на тялото във волан. Такъв удар се получава в случай че предпазния колан не се е задействал или не е бил поставен. При извършаната аутопсия не са описани увреждания, характерни за поставен предпазен колан.

И двете експертизи не дават категоричен отговор на въпроса в случай на използване на правилно поставен обезопасителен колан какви биха били получените травми – същите или по-леки. Принципно ролята на предпазния колан е протективна, предназначени са да задържат тялото на водача и пътниците на място, към седалката и отстояние на тялото на водача от волана и арматурното табло. Посочено е от експертите в първоначалната експертиза, че съобразно установените деформации на купето и мястото на водача, при използване на правилно поставен обезопасителен колан, водачът е следвало да не влезе в контакт с предно арматурно табло и волан. Възможно е било влизане в контакт със заобикалящата водача вътрешна периферия на купето спрямо долните и горните крайници. Получените травми на Й. са от

съприкосновение с волана при първоначалното движение на тялото напред, поради което и въззивният съд приема, че такова движение на тялото, водещо до травмите, не би имало в случай на правилно поставен обезопасителен колан.

При определяне степента на съпричиняването подлежи на съпоставка тежестта на нарушението на делинквента и това на увредения, за да бъде установен действителният обем, в който всеки един от тях е допринесъл за настъпването на пътното произшествие. Паралелът и сравнението на поведението на участниците в движението, с оглед правилата, които всеки е длъжен да съблюдава, ще обоснове конкретната за всеки случай преценка за реалния принос и за разпределянето на отговорността за причиняването на деликта. Съразмерността на действията и бездействията на пострадалия с останалите обективни и субективни фактори, причинили пътното произшествие, ще определят и приноса му за настъпването на вредите.

С оглед на така изложеното, въззивният съд приема за доказано направеното възражение за съпричиняване като определя приноса на пострадалият Й. в размер на 30 %. При определяне на по-голяма отговорност на водача на автомобила „Опел Корса“, съдът отчита че именно нейното поведение и нейните нарушения са причина за ПТП, а с нарушенията на правилата на чл.137а от ЗДвП от страна на починалия водач на автомобил „Опел Вектра“, същият сам се е поставил в риск и е улеснил настъпването на вредоносните последици.

С оглед на така изложеното и предвид на определения от въззивната инстанция справедлив размер на обезщетението за претърпените от Д. Й. Д. неимуществени вреди от смъртта на Н. Й. и определената степен на съпричиняване на вредоносния резултат, дължимото обезщетение за неимуществени вреди се определя от въззивния съд в размер на 105 000лв.

Поради което решението в обжалваните му части – осъдителна и отхвърлителна следва да бъде потвърдено.

На основание чл.78 ал.1 от ГПК, съобразно предмета на въззивно обжалване и изхода на спора и направеното искане в полза на процесуалния представител на ищеца по реда на чл.38 от ЗА следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на сумата 1 127.14лв. с ДДС.

На основание чл.78 ал.3 от ГПК, съобразно предмета на въззивно

обжалване и изхода на спора и направеното искане в полза на застрахователното дружество следва да бъде присъдена сумата 2 028.86лв. с ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение. Въззивният съд намира възражението за прекомерност на договореното и платено адвокатско възнаграждение за основателно с оглед фактическата и правна сложност на делото пред въззивен съд, поради което и на насрещната страна следва да бъде възложено за плащане адвокатско възнаграждение в минимален размер.

С оглед наличието на валидно упълномощаване на процесуалните представители на страните към момента на приемане на измененията в Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минималните размери се определят от съда съобразно нормата на чл.7, преди изменението и /ДВ бр.88 от 04.11.2022г./

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 202 от 30.05.2022г. по търг.дело № 968/20г., по описа на Окръжен съд – Варна.

ОСЪЖДА ЗД „Бул Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.„Джеймс Баучер“ № 87, ЕИК 831830482, да заплати на адвокат Д. Й. Н. от Софийска адвокатска колегия, сумата 1 127.14лв. /хиляда сто двадесет и четири лева и четиринадесет стотинки/, представляваща адвокатско възнаграждение за въззивна инстанция за процесуално представителство на Д. Й. Д..

ОСЪЖДА Д. Й. Д. от гр.Вълчи дол, ул.„Добруджа“ № 13, ЕГН *****, да заплати на ЗД „Бул Инс“ АД със седалище гр.София, ЕИК 831830482, сумата 2 028.86лв. /две хиляди двадесет и осем лева и осемдесет и шест стотинки/, представляваща адвокатско възнаграждение за въззивна инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280 ал.1 и ал.2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____